

แนวคำถาม-คำตอบเกี่ยวกับการรับรองคุณสมบัติผู้ค้าในตลาดเงิน และตลาดเงินตราต่างประเทศที่ปฏิบัติงาน
ด้าน Treasury หรือ Global Markets และด้าน Asset and Liability Management (ALM) (ผู้ค้า)

	ประเด็นคำถาม	สรุปคำตอบ
(1) ขอบเขต		
1.1	การรับรองคุณสมบัติผู้ค้า ครอบคลุมธนาคารใดบ้าง	ครอบคลุมธนาคารทั้งหมด 36 ธนาคาร ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ 30 แห่ง และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 6 แห่ง (เฉพาะที่ทำธุรกรรมในตลาดเงิน หรือได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ (FX License) เท่านั้น)
1.2	ขอบเขตการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า ครอบคลุมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านใด และธนาคารสามารถมอบหมายบุคลากรที่อยู่นอกเหนือขอบเขตที่ ธพท. กำหนด ให้มาเข้าร่วมการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า ด้วยได้หรือไม่	<p>การรับรองคุณสมบัติผู้ค้า มีขอบเขตครอบคลุมบุคลากรของธนาคาร ผู้ปฏิบัติงานในด้าน Treasury หรือ Global Markets และด้าน ALM ซึ่งมีหน้าที่ซื้อขาย หรือทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องโดยตรงในตลาดเงินและตลาดเงินตราต่างประเทศ ได้แก่ treasury sales, dealers และ traders*</p> <p>*หมายเหตุ: ได้แก่ Foreign Exchange: FX sales/traders, FX option traders Interest rate (CCS,IRS): Rate sales/traders Commodity: Commodity sales/traders Swap: Swap traders Money markets: Money market dealers (เฉพาะที่ทำธุรกรรมในตลาดเท่านั้น)</p> <p>ทั้งนี้ ธพท. ไม่ขัดข้อง และมีความยินดีสำหรับการรับรองคุณสมบัติบุคลากรซึ่งอยู่นอกเหนือจากขอบเขตที่กำหนดข้างต้น หากธนาคารพิจารณาแล้วเห็นควรให้บุคลากรดังกล่าวเข้ารับการรับรองคุณสมบัติด้วย โดยไม่ต้องนำเสนอส่งข้อมูลบุคลากรที่อยู่นอกขอบเขตที่กำหนดดังกล่าวให้ ธพท. ตามแบบรายงานข้อมูลผู้ค้าที่ปฏิบัติงานด้าน Treasury/Global Markets และด้าน ALM ซึ่งต้องจัดส่งให้ ธพท. เป็นประจำทุกครึ่งปี</p>
1.3	ผู้ค้าตราสารหนี้ (bond traders) และผู้แนะนำการลงทุนตราสารหนี้ (bond sales) ต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติการเป็นผู้ค้าหรือไม่	กรณี bond sales หรือ bond traders ของธนาคาร ที่ทำหน้าที่เฉพาะซื้อขายพันธบัตรทั้งเพื่อการค้า (trading book) หรือบัญชีเพื่อการธนาคาร (banking book) หรือ ประมวลพันธบัตรเท่านั้น โดยมีได้ทำธุรกรรมอื่นใดเกี่ยวข้องในตลาดเงิน และตลาดเงินตราต่างประเทศ จะไม่จัดอยู่ขอบเขตที่กำหนดให้ผ่านการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า
1.4	ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลาดการเงิน (structurer) ภายใต้งานด้าน Treasury หรือ Global Markets ซึ่งอาจไม่ได้ทำธุรกรรมในตลาดการเงิน หรือไม่ได้ทำธุรกรรมกับลูกค้าโดยตรง ต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติการเป็นผู้ค้า หรือไม่	กรณี structurer อยู่นอกเหนือขอบเขตงานตามที่กล่าวในข้อ (1.2) จึงไม่ได้กำหนดให้ผ่านการรับรองคุณสมบัติ
1.5	พนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นผู้ค้า เฉพาะในแผนสำรองสำหรับภาวะฉุกเฉิน (BCP) โดยไม่ต้องปฏิบัติงานดังกล่าวในภาวะปกติ ต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติด้วยหรือไม่	ธพท. มิได้ต้องการให้แนวทางการกำหนดมาตรฐานของผู้ค้า เป็นอุปสรรคต่อแผนงานของธนาคาร จนทำให้ธนาคารขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน อนึ่ง เมื่อเกิดภาวะวิกฤต ธนาคารสามารถมอบหมายให้พนักงานซึ่งอาจไม่ได้ผ่านการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า ปฏิบัติงาน

	ประเด็นคำถาม	สรุปคำตอบ
		แทนเป็นการชั่วคราว โดยไม่ต้องรายงาน และไม่ต้องหารือ ธปท. เป็นรายกรณี
1.6	กรณีที่ธนาคารมีการจ้างพนักงานต่างชาติ ซึ่งปฏิบัติงาน และสังกัดอยู่ภายใต้ธนาคารในต่างประเทศ แต่มีการทำธุรกรรมกับลูกค้าคนไทย พนักงานคนดังกล่าวต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติ หรือไม่	ผู้ค้า ที่ต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติ ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนภายใต้ขอบเขตอำนาจของไทย (jurisdiction) 3 ข้อ ดังนี้ (1) สังกัดธนาคารในประเทศไทย และ (2) ทำธุรกรรมในตลาดการเงินไทย และ (3) ทำธุรกรรมเพื่อ portfolio ของธนาคารในประเทศไทย กรณีที่ธนาคารมีการจ้างพนักงานต่างชาติ <i>สังกัดธนาคารในต่างประเทศ</i> ทำธุรกรรมในตลาดไทย จึงไม่ถูกกำหนดให้ผ่านการรับรองคุณสมบัติ
1.7	กรณีที่ธนาคารมีพนักงานสัญชาติญี่ปุ่น ระดับหัวหน้า เช่น Head sales มาปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยจะทำธุรกรรมกับลูกค้าญี่ปุ่นที่ทำธุรกิจในประเทศไทยเป็นครั้งคราวเท่านั้น บุคคลดังกล่าวต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติ หรือไม่	ผู้ค้า ที่กำหนดให้ผ่านการรับรองคุณสมบัติ ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนภายใต้ขอบเขตอำนาจของไทย (jurisdiction) 3 ข้อ ดังที่กล่าวในข้อ (1.6) กรณีที่ธนาคารมีพนักงานต่างชาตินำมาปฏิบัติงานระยะเวลาหนึ่งถึงแม้จะไม่ได้ทำธุรกรรมกับลูกค้าคนไทยอย่างสม่ำเสมอ แต่หากพนักงานดังกล่าวมี <i>คุณสมบัติครบถ้วน 3 ข้อข้างต้น</i> จึงอยู่ในข่ายต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติเช่นกรณีทั่วไป
(2) การขอยกเว้น/ผ่อนผัน		
2.1	ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพ ระดับสากล หรือใบอนุญาตอื่น ๆ เช่น CFA CISA FRM Single license ฯลฯ จะได้รับการยกเว้นการสอบหมวดใดหมวดหนึ่ง หรือไม่	ใบรับรอง และใบอนุญาตอื่น ๆ ไม่ได้ครอบคลุมเนื้อหา และหลักการปฏิบัติงาน รวมถึงระเบียบกฎเกณฑ์ที่จำเป็นสำหรับผู้ค้าในตลาดการเงินไทยอย่างครบถ้วน จึงไม่มีนโยบายการยกเว้นให้กับผู้ที่ได้รับการรับรอง หรือใบอนุญาตใด ๆ ก็ตาม
2.2	กรณีสาขาธนาคารต่างประเทศที่มีพนักงานระดับหัวหน้าสายงาน เช่น Head of Treasury ย้ายจากต่างประเทศมาประจำสาขาในประเทศไทย ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานในต่างประเทศเป็นระยะเวลาเกิน 10 ปี แต่เนื่องจากมาเริ่มปฏิบัติงานหลังวันที่ 1 กันยายน 2560 จะมีแนวทางการรับรองคุณสมบัติบุคคลดังกล่าวอย่างไร	สำหรับผู้เริ่มปฏิบัติงานในตลาดการเงินไทยตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2560 กำหนดให้ผ่านการรับรองคุณสมบัติโดยการทดสอบทุกหมวดยกเว้นผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ Head of Treasury หรือ Head of Global Markets หรือ Head of ALM ซึ่งได้รับการยกเว้นการทดสอบในหมวดที่ 1 Basic Technical Knowledge ทั้งนี้ ธนาคารสามารถขอ grace period เป็นเวลาไม่เกิน 4 เดือนให้กับกรณีดังกล่าวได้โดยจัดส่งข้อมูลผู้ค้า ดังกล่าวให้ ธปท. ด้วยแบบรายงานกรณีขอยกเว้น/ผ่อนผันการรับรองคุณสมบัติผู้ค้าเป็นการชั่วคราว ผ่านช่องทางการรับส่งข้อมูลของ ธปท. (DMS Data Acquisition)
2.3	การนับประสบการณ์ทำงาน เพื่อพิจารณาว่าได้รับยกเว้นตามเงื่อนไข grandfather policy สามารถนับประสบการณ์ทำงานด้าน front office ในต่างประเทศ หรือที่เคยทำงานคล้าย front office สังกัดบริษัททั่วไป (corporate) ซึ่งมีธนาคารใดหรือไม่	กฎเกณฑ์และแนวทางประกอบธุรกิจในประเทศไทยมีความแตกต่างกับต่างประเทศในรายละเอียด ดังนั้นหลักเกณฑ์การนับประสบการณ์สำหรับการยกเว้นตามเงื่อนไข grandfather policy จึงให้นับประสบการณ์ใน <i>ประเทศไทย</i> เท่านั้น ในทำนองเดียวกัน ถึงแม้จะเป็นงานในขอบเขตที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติขอบเขตหน้าที่ของบุคลากรในบริษัททั่วไปมีความแตกต่างกับธนาคาร จึงไม่นับรวมประสบการณ์ที่เคยทำงานในบริษัททั่วไป
2.4	บุคลากรของธนาคารที่มีประสบการณ์ทำงาน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2560 เป็นเวลา 1 ปี ซึ่งได้รับการยกเว้นการสอบหมวดที่ 1 ตาม	สำหรับบุคลากรของธนาคารที่เคยได้รับการยกเว้นตามเงื่อนไข grandfather policy เกี่ยวกับการสอบหรืออบรม ขอให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 1 กันยายน 2560 (วันที่เริ่มบังคับใช้) ทั้งนี้

	ประเด็นคำถาม	สรุปคำตอบ
	เงื่อนไข grandfather policy อย่างไรก็ดี พนักงานคนดังกล่าว ไม่สามารถสอบผ่านครบ 2 หมวด ก่อนวันที่ 1 กันยายน 2560 ซึ่งเป็นวันที่เริ่มบังคับใช้ ดังนั้น สถานะที่ได้รับการยกเว้นให้สอบเพียง 2 หมวด จะยังคงอยู่หลังวันที่ 1 กันยายน 2560 หรือไม่	หากยังไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว เช่น สอบไม่ผ่านหรือไม่เข้าร่วมอบรมตามที่กำหนด จะหมดสิทธิได้รับผ่อนผันตามเงื่อนไขเกณฑ์ grandfather policy (สอบ 2 หมวด) กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 เป็นต้นไป บุคคลดังกล่าว จะต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติโดยการสอบ 3 หมวด ทั้งนี้ การปฏิบัติงานสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถดำเนินการสอบหรืออบรมให้แล้วเสร็จ ภายในเวลาที่กำหนด ขึ้นกับดุลยพินิจของธนาคารว่าจะยังอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติงานได้หรือไม่
(3) กำหนด cut-off date และวันเริ่มบังคับใช้ 1 กันยายน 2560 (effective date)		
3.1	การกำหนดวันที่เริ่มบังคับใช้ (effective date) เป็นวันที่ 1 กันยายน 2560 หมายถึง ให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในขอบเขตที่กำหนดต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติให้แล้วเสร็จ ก่อนวันที่ 1 กันยายน 2560 ใช่หรือไม่	ถูกต้อง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในขอบเขตที่กำหนดต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติให้แล้วเสร็จ โดยการสอบหรือการอบรมตามเงื่อนไขที่กำหนด ภายในวันที่ 1 กันยายน 2560
3.2	ธปท. ใช้อำนาจใดในการกำหนดให้ผู้ค้า ของธนาคารต้องผ่านการรับรองคุณสมบัติ และหากไม่ปฏิบัติตามจะเกิดผลอย่างไร รวมถึงเรื่องดังกล่าวจะเป็นหนึ่งในประเด็นการตรวจสอบของ ธปท. (on-site examination) ด้วยหรือไม่	กรอบกฎหมายปัจจุบันของ ธปท. ไม่ได้มีอำนาจครอบคลุมถึงการให้ใบอนุญาตรายบุคคลแก่ผู้ค้า (license) ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวจึงมิใช่การบังคับด้วยอำนาจกฎหมาย อย่างไรก็ดี การพัฒนามาตรฐานของผู้ปฏิบัติงานในตลาดเงินและตลาดเงินตราต่างประเทศเป็นเรื่องสำคัญที่สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารนานาชาติ ธปท. และคณะกรรมการตลาดการเงินไทยพยายามผลักดัน จึงขอความร่วมมือให้ธนาคารให้ความสำคัญในการยึดถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยในระยะต่อไป ธปท. อาจพิจารณาเพิ่มประเด็นการตรวจสอบเกี่ยวกับการมีผู้ค้า ที่ผ่านการรับรองคุณสมบัติตามที่กำหนด
3.3	บุคคลที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณสมบัติสามารถปฏิบัติงานได้หรือไม่	เพื่อลดปัญหาความไม่คล่องตัวในทางปฏิบัติ และเพิ่มความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ธปท. จึงกำหนดเกณฑ์การยกเว้น/ผ่อนผัน มีรายละเอียดตามหัวข้อที่ (2.4.2) ของหนังสือเวียนที่ ธปท.ผตง.(23) ว. 1643/2559 เรื่อง ขอความร่วมมือในการรายงานข้อมูลผู้ค้าที่ปฏิบัติงานด้าน Treasury/Global Markets และด้าน Asset and Liability Management (ALM) (ผู้ค้า) ทุกครั้งปี รวมถึงขอให้ธนาคารดูแลให้ผู้ค้า ผ่านการรับรองคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด
3.4	หาก ณ วัน cut-off date (30 มิถุนายน 2560) บุคคลนั้นมีประสบการณ์ทำงาน 10 เดือน แต่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จนกระทั่งถึงวัน effective date (1 กันยายน 2560) ทำให้ประสบการณ์ ณ วัน effective date เกิน 1 ปี กรณีเช่นนี้สามารถเข้ารอบการได้รับยกเว้นตามเกณฑ์ grandfathering policy หรือไม่	หลักการสำหรับการนับประสบการณ์ทำงานกำหนดให้นับถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2560 ซึ่งเป็นวัน cut-off date เท่านั้น ดังนั้น ในกรณีดังกล่าว ถือว่ามีประสบการณ์ทำงาน 10 เดือน ซึ่งไม่สามารถได้รับการยกเว้นตามเงื่อนไขเกณฑ์ grandfather policy (1 ปีขึ้นไป)
(4) การจัดทำข้อสอบ		
4.1	องค์กร หรือบุคคลใด เป็นผู้ออกข้อสอบ	ข้อสอบในหมวดที่ 1: Basic Technical Knowledge และหมวดที่ 2: Ethics and Code of Conduct ออกโดยผู้แทนจากธนาคาร สำหรับหมวดที่ 3: Regulations and Monetary

	ประเด็นคำถาม	สรุปคำตอบ
		Operations ธปท. เป็นผู้รับผิดชอบในการออกข้อสอบ โดยมีคณะกรรมการกลั่นกรองซึ่งประกอบด้วย ธปท. และผู้แทนจากธนาคารพาณิชย์เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมในลำดับสุดท้าย
(5) รายละเอียดการสอบ และอบรม		
5.1	ข้อสอบเป็นภาษาไทย และเป็นข้อสอบอัตนัย หรือปรนัย	ข้อสอบจัดทำเป็นภาษาอังกฤษในรูปแบบปรนัย
5.2	รายละเอียดอื่น ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> ▪ ความถี่การจัดสอบ ▪ เริ่มเปิดสอบ/อบรมเมื่อใด ▪ ค่าใช้จ่ายการสอบ/อบรม ▪ เกณฑ์การสอบผ่าน 	สมาคมธนาคารไทย สมาคมนานาชาติและ ธปท. ได้มอบหมายให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัดสอบและจัดอบรม โดยรายละเอียดของการสอบและการอบรม สามารถดูเพิ่มเติมที่เว็บไซต์คณะกรรมการตลาดการเงินไทย (www.tfmc.or.th) ซึ่งจะมีการ update เป็นระยะ
(6) การรับรองคุณสมบัติผู้ค้า		
6.1	ผู้ให้การรับรองคุณสมบัติผู้ค้า ดำเนินงานโดยหน่วยงานใด	การดำเนินงานเกี่ยวกับการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า เป็นความร่วมมือระหว่างสมาคมธนาคารไทย สมาคมนานาชาติ และ ธปท. ทั้งเรื่องการจัดทำระบบการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า การจัดทำเว็บไซต์ โดยได้มอบหมายให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบและจัดอบรม
6.2	ภายหลังการเข้าสอบ/อบรม มีขั้นตอนการให้การรับรองคุณสมบัติอย่างไร ผู้เข้าสอบ/อบรมต้องนำเอกสารหลักฐานมายื่นต่อ ธปท. หรือไม่	เมื่อเข้าสอบ/อบรม เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้เข้าสอบไม่ต้องเดินทางมายื่นเอกสารใด ๆ ที่ ธปท. โดยศูนย์จัดสอบ/อบรม จะเป็นผู้รายงานผลการสอบ/อบรม มาที่ ธปท. ซึ่งระบบงานของ ธปท. จะมีการประมวลผล และให้การรับรองคุณสมบัติในลำดับถัดไป โดย ธปท. จะแจ้งผลผ่านทางอีเมลของผู้เข้าสอบ/อบรมอย่างเป็นทางการภายใน 7 วันทำการ
6.3	การรับรองคุณสมบัติผู้ค้า มีอายุกี่ปี และเมื่อผ่านการรับรองคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วจำเป็นต้องเข้าอบรมเพื่อทบทวนความรู้ หรือ refresher course อีกหรือไม่	การรับรองคุณสมบัติ มีอายุ 3 ปี ยกเว้นผู้ที่ผ่านการรับรองคุณสมบัติในครั้งแรกโดยการอบรม ภายใต้เงื่อนไขเกณฑ์ grandfather policy การรับรองคุณสมบัติจะมีอายุ 2 ปี โดยสามารถต่ออายุโดยการเข้าอบรม refresher course ซึ่งจะจัดขึ้นต่อไป
(7) การจัดส่งข้อมูลเพื่อขอยกเว้น/ผ่อนผันเป็นการชั่วคราว		
7.1	สำหรับการจัดส่งข้อมูลกรณีขอยกเว้น/ผ่อนผันการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า เป็นการชั่วคราว ธนาคารสามารถจัดส่งข้อมูลก่อนบุคคลนั้นเริ่มปฏิบัติงานได้หรือไม่	ธปท. ไม่ขัดข้องหากธนาคารมีความประสงค์จัดส่งข้อมูลกรณีขอยกเว้น/ผ่อนผันการรับรองคุณสมบัติผู้ค้า เป็นการชั่วคราวให้ ธปท. ก่อนที่บุคคลนั้นเริ่มปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ขอให้จัดส่งไม่เกิน 7 วันทำการนับตั้งแต่บุคคลนั้นเริ่มปฏิบัติงาน
7.2	การจัดส่งข้อมูลกรณีขอยกเว้น/ผ่อนผัน การรับรองคุณสมบัติผู้ค้า เป็นการชั่วคราว ธนาคารสามารถแก้ไขข้อมูลที่จัดส่งไปแล้ว ได้หรือไม่	หากธนาคารต้องการแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลใด ๆ ที่ได้จัดส่งให้ ธปท. แล้ว ขอให้ยึดการกำหนดชื่อไฟล์ตามวันที่จัดส่งข้อมูล เช่น ครั้งแรกส่งข้อมูล ตั้งชื่อไฟล์เป็น BBL_20160721_V01.XLSX หากข้อมูลที่ส่งไปแล้วในครั้งแรกมีการแก้ไข และส่งใหม่เป็นครั้งที่สองในวันถัดมาให้ตั้งชื่อไฟล์เป็น BBL_20160722_V01.XLSX ฯลฯ

	ประเด็นคำถาม	สรุปคำตอบ
7.3	การจัดส่งข้อมูล excel file ให้ อปท. ผ่านระบบ DMS ธนาคารกำหนดประเภท file เป็น .xls ได้หรือไม่	ไม่ได้ เนื่องจาก ระบบงานซึ่งใช้เป็นช่องทางการรับข้อมูลจากธนาคารรองรับเฉพาะ file นามสกุล .XLSX เท่านั้น